

تدبیر

بولتن گزارشی، پژوهشی، خبری، عملکردی

ستاد مبارزه با مواد مخدر

سال اول، شماره اول، شهریور ۱۳۹۴

دو ماهنامه گزارشی، پژوهشی، خبری، عملکردی

سخن سردبیر

یکی از مهم‌ترین رویدادهایی که در سال جاری اتفاق افتاد، به نتیجه رسیدن مذاکرات انرژی هستی بود که در نوع خود بیانگر هوش و اراده مردم ایران است. آنچه در اخبار به گوش می‌رسید به ثمر رسیدن ۱۲ سال زحمت بی‌وقفه دانشمندان هسته‌ای کشور ایران بود که با عقل و تدبیر و امید نقطه عطفی را در تاریخ این مرز و بوم رقم زد تا اندازه‌ای که می‌توان گفت با توجه به شرایط جدید به وجود آمده در دوره‌ی پسا تحریم که با درایت دولت یازدهم حاصل شده است شاهد رشد پیشرفت در عرصه‌های اقتصادی (با پشتوانه اقتصاد مقاومتی)، سیاسی، صنعت، تولید و تکنولوژی و همچنین تولید علم خواهیم بود که برنامه ریزی و سیاستگذاری دقیق مسئولین را بیش از پیش می‌طلبد؛ در واقع این نگاه مدیرانه و حکیمانه می‌بایست تبدیل موانع به فرصت‌ها را بیش از گذشته به همراه داشته باشد و این مهم باید تمامی ابعاد جامعه بویژه اعتیاد را نیز در بر گیرد. در این میان معضل مواد مخدر و روان‌گردان‌ها به عنوان یک آسیب اجتماعی نیز می‌تواند با ورود به نسل نوجوان و جوان کشورمان موجب بروز دغدغه باشد، چرا که این گروه از جمعیت کشور با داشتن ظرفیت و پتانسیل‌های بالا نقش فوق‌العاده‌ای در جهت توسعه همه جانبه کشور در شرایط فعلی و آتی ایفاء خواهند کرد. بنابراین، با توجه به اهمیت موضوع، شایسته است که اساتید و صاحب‌نظران کشور در این عرصه به طور جد نسبت به مطالعه دقیق از ابعاد مختلف مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها پرداخته تا نتایج این تحقیقات مسئولین اجرایی کشور را برای برنامه ریزی و تصمیم‌گیری در زمینه برخورد همه‌جانبه با این پدیده شوم کمک کند. البته اعتقاد بر این است که در خصوص بندهای یازده گانه سیاست‌های ابلاغی از طرف مقام معظم رهبری (مدضله‌عالی) هر گاه مطالعات و تحقیقات دقیق علمی انجام پذیرد در این صورت خواهیم توانست در امر مبارزه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها توفیقات مهمی را به دست آوریم و با شعار "دولت و ملت، همدلی و هم‌زمانی به قله‌های رفیع توسعه خواهیم رسید. امید است صاحبان فکر و اندیشه در این عرصه با رویکرد حل مشکل در اولویت‌های تحقیقاتی با توجه دقیق به جایگاه و نقش فرهنگ اسلامی-ایرانی و نقش هم‌زمان عوامل اجتماعی، روانی و زیستی، تغییر فاحشی در این مسیر بوجود آورند، که البته لازمه این مهم انجام تحقیقات مشترک در زمینه‌های مرتبط نظیر جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، پزشکی و... است.

تازه‌های علمی اعتیاد در ایران و جهان

فهرست مطالب

تازه‌های علمی اعتیاد در ایران و جهان	1
کتاب؛ غذای روح	2
پژوهش، اساسی‌ترین محور تصمیم‌گیری	3
آیا می‌دانید که؟	4
کتابخانه تخصصی ستاد مبارزه با مواد	5
اعتیادپرّو هی؛ تنها مجله تخصصی اعتیاد	6
مهم‌ترین اقدامات حوزه اعتیاد	7

- افرادی که یکی از بستگان درجه یک آن‌ها معتاد باشد دارای ریسک بیشتری برای ابتلا به اعتیاد هستند
- تحقیقات نشان می‌دهند که اعتیاد با سایر بیماری‌های روانی نیز از طریق مسیریهای نورویبولوژیکی مشترک مرتبط است.

• کشف مارکرهای ژنتیکی که دارای ارزش قابل توجهی از لحاظ پیش‌بینی اعتیاد باشند، می‌تواند راهنمای ما در مسیر یافتن مکانیسم‌های مولکولی جدید و راهکارهای مناسب‌تر برای درمان اعتیاد باشد.

• در مطالعه‌ای که در کشور اسپانیا صورت گرفته است اعلام شده که تقریباً ۲/۵ میلیون نفر از جوانان اروپایی در سالهای اخیر به مصرف کوکائین روی آورده‌اند. در این بررسی افرادی که در اثر مرگ ناگهانی (در محدوده سنی ۱۵ الی ۴۹ سال) در طی هفت سال (۲۰۰۳ الی ۲۰۰۹) به بیمارستان آورده شده بودند به دو گروه به شرح زیر تقسیم شدند:

۱- علت مرگ، عوارض قلبی-عروقی

۲- علت مرگ، عواملی غیر از عوارض قلبی-عروقی

• اخیراً در رابطه با واکنس‌های ضد مواد برای درمان اعتیاد و سوء مصرف مواد مصاحبه‌ای در سایت نایدا انتشار یافته است. به گفته دکتر توماس کوستن (۲۰۱۵) مانند تولید واکنس علیه ویروس‌های پاتوژنیک و یا باکتری که در این حالت آنتی‌ژن برای تحریک تولید آنتی‌بادی به بدن تزریق می‌شود برای تولید واکنس‌های ضد مواد نیز از همین روش استفاده می‌شود. در واکنس‌های ضد مواد، آنتیژن شامل داروی هدف متصل شده به پروتئین حامل نظیر سم کزاز و یا سم وبا است. از آنجائی که مولکول دارو کوچک بوده و توانایی تولید آنتیبادی را ندارد وجود پروتئین حامل بسیار ضروری است. بعد از تزریق واکنس، اگر فرد واکنسینه شده شروع به مصرف مواد نماید، آنتیبادی ساخته شده به مواد وصل شده و مانع از رسیدن مواد به مغز) به علت اندازه بزرگ نمیتواند از سد خونی-مغزی عبور کند (و سایر ارگانها می‌گردد. بعد از اتصال مواد به آنتیبادی، بسته به نوع مواد، مواد از بدن دفع میشود به عنوان مثال کوکائین توسط آنزیمهای موجود در خون میشکند آمفتامین و نیکوتین نیز در هنگام عبور از کبد متابولیزه میشوند در هر دو حالت آنتی‌بادی برای اتصال به مواد بیشتر آزاد میگردد. لازم به ذکر است که در هنگام تزریق واکنس ضد دارو میزان آنتی‌بادی تولید شده ۱۰۰ و یا حتی ۱۰۰۰ برابر بیش از تولید آنتیبادی بعد از تزریق واکنس‌های دیگر (برای درمان عفونت) می‌باشد. بعد از تزریق، میزان آنتی‌بادی به مدت ۲ الی ۳ ماه بالاست. بنابراین تنها تزریق یک بار، واکنس کافی نیست و باید مجدداً تزریق شود.

نکات ویژه‌ی مورد علاقه

- کشف مارکرهای ژنتیکی اعتیاد
- تلاش برای تولید واکنس‌های ضد مواد برای درمان اعتیاد
- تأثیر مصرف متی‌کم متامفتامین در عملکردهای شناختی مغز
- ۶۰ میلی‌گرم نیکوتین باعث مرگ یک فرد بالغ می‌شود.
- داروهای تهویز می‌هم‌الکتون مهم‌ترین مواد غیر قانونی مصرفی در بین نوجوانان ۱۳ تا ۱۶ ساله است
- در سال ۱۳۹۳ تمام فصلنامه‌های اعتبار پژوهی به زبان انگلیسی ترجمه و در سامانه بارگذاری شد
- دلایل اصلی مصرف مواد کسب لذت، تنهایی، تفریح و رفع مشکلات روحی بوده است

کتاب؛ غذای روح

آشنایی مختصر با بخش کتاب اداره مطالعات

یکی از حوزه های فعالیت دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر، ترجمه و انتشار گزیده آثاری است که به زبان های خارجی در زمینه اعتیاد نگاشته شده است. این مهم با دو هدف صورت می پذیرد: اول آنکه منابع علمی مورد نیاز محققان کشور در زمینه پژوهش های مرتبط با سوء مصرف مواد فراهم آید و دوم اینکه آگاهی عمومی جامعه نسبت به این مسئله اجتماعی افزایش یافته و از این رهگذر پیش نیاز موفقیت سیاست های کنترل مواد در کشور یعنی وجود جامعه ای آگاه نسبت به ابعاد اعتیاد است فراهم آید. بر این اساس بخش کتاب اداره مطالعات دفتر تحقیقات و آموزش از شروع فعالیت تا کنون اقدام به انتشار حدود ۱۰۰ عنوان کتاب به صورت سفارش ترجمه و تالیف کرده و به کتابخانه ها و مراکز علمی سراسر کشور ارسال داشته است. برخی عناوین کتابهایی منتشر شده به قرار زیر است:

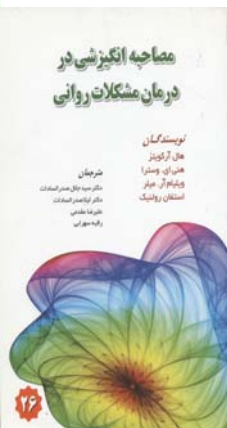
۱- مواد توهم زا، ۲- کراک، ۳- اکستازی، ۴- مرفین و هرویین، ۵- تریاک، ۶- مت آمفتامین، ۷- ال اس دی، ۸- شیش، ۹- فرهنگ توصیفی مواد مخدر و روان گردان، ۱۰- مجموعه مقالات پژوهشی سوء مصرف مواد، ۱۱- مبانی علوم جنایی، ۱۲- ورزش در اعتیاد، ۱۳- مجموعه مقالات پایان نامه های مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری، ۱۴- بیداری

درون، ۱۵- دارو درمانی برای درمان وابستگی به افیون ها، ۱۶- سرمایه اجتماعی و امر درمان اعتیاد، ۱۷- ژن ها، محیط و آسیب شناسی روانی، ۱۸- استرس آسیب و مصرف مواد، ۱۹- مصاحبه انگیزشی در درمان مشکلات روان شناختی، ۲۰- درک اعتیاد به عنوان راهی برای خود درمانی، ۲۱- مجموعه مقالات جنبه های بین المللی مواد در نحوه اقدام و ۲۱- سوء مصرف الکل و مواد. ۲۲- سوء استفاده از مواد در صحنه بین الملل، ۲۳- نقاب سلامت بر چهره اعتیاد شناسایی به هنگام رفتار مخرب، ۲۴- اخلاق حرفه ای برای متخصصان درمان اعتیاد، ۲۵- مواد مخدر و جنگ های معاصر... در این قسمت به معرفی سه کتاب «درک اعتیاد به عنوان راهی برای خود درمانی»، «استرس، آسیب روحی و مصرف مواد» و «مصاحبه انگیزشی در درمان مشکلات روانی می پردازیم».

مصاحبه انگیزشی در درمان مشکلات روانی:

این کتاب نیز به صورت مجموعه مقالات به رشته تحریر در آمده است. نویسندگان این کتاب هال آرکویتز، هنی. ای وسترا، ویلیام آر. میلر و استفان رولینگ هستند و توسط سید جلال صدر السادات، لیلیا صدرالسادات، علیرضا مقدمی و رقیه سهرابی ترجمه شده است. مصاحبه انگیزشی کلاسیک ابتدا توسط رولینگ و میلر مطرح شده است و به عنوان ابزاری برای تسهیل انواع گوناگون تغییر مثبت رفتار شناخته می شود. کتاب مذکور در واقع به منظور بسط ادبیات در حوزه مصاحبه انگیزشی نوشته شده است و آن را در ارتباط با مقولات یادگیری، درمان اضطراب، روان درمانی افسردگی، درمان افسردگی، خودکشی، اختلالات خوردن، درمان اسکیزوفرنی، اختلال دوگانگی شخصیت، سیستم های تادیبی و مشکلات روان شناختی مورد بررسی قرار داده است.

در این کتاب مصاحبه انگیزشی، روشی است که به دلایل زیر به افراد برای تغییر کمک می کند.

۱- مستقیم به مساله مهم مشترک میان همه روانپزشکان، یعنی ایجاد مقاومت برای تغییر اهداف می پردازد و به درمان جویان برای افزایش انگیزه درونی و رفع دودلی به منظور ایجاد تسهیل در تغییر رفتار کمک می کند.

۲- انعطاف پذیر است و می تواند در مقام روشی با اتکا به خود، همراه درمان های دیگر یا در ترکیب با درمان های دیگر به کار رود.

۳- تحقیق های بسیاری از کارایی و ثمربخشی آن، برای درمان اعتیاد و رفع مشکلات سلامتی حمایت می کنند.

۴- تحقیق ها ثابت می کنند که مصاحبه انگیزشی، قابل یادگیری است و در چند جلسه، اثرهای درمانی زیادی دارد.

استرس، آسیب روحی و مصرف مواد:

نویسندگان این کتاب برایان ای. براید و ساموئل ای. مک مستر هستند که توسط سلمان زارعی و فرنوش نیرو ترجمه شده است و در سال ۱۳۹۱

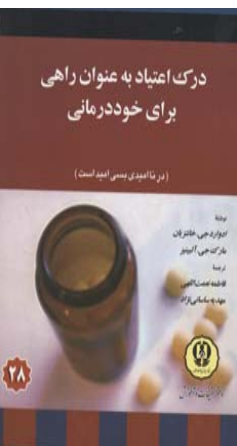

توسط دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر به چاپ رسیده است. این کتاب شامل مجموعه مقالاتی پیرامون رابطه سه عامل استرس، تروما و مصرف مواد است به گونه ای که هر کدام از مقالات یکی از ابعاد تعامل عوامل سه گانه مذکور را مورد بررسی قرار داده است. این مقالات با دو رویکرد مروری و نظریه پردازی نوشته شده اند. نقش سوء مصرف مواد به عنوان یک عامل در اقدام به خودکشی و ارتباط آن با مقوله معنویت، خشونت به شکل یک استعمار درونی شده، سرکوب بیرونی و اعمال خشونت آمیز به عنوان عاملی در گرایش به سوء مصرف مواد، استفاده از خلاقیت و انعطاف پذیری فردی در مقابله با منابع تنش زا به عنوان تسهیل کننده گرایش به سوء مصرف مواد و نهایتاً مرور رابطه میان استرس مزمن، تجارب آسیب زا و سوء مصرف مواد برخی موضوعاتی هستند که در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته اند.

درک اعتیاد به عنوان راهی برای خود درمانی:

این کتاب که توسط ادوارد جی. خانتریان و مارک جی. آلبینز به رشته تحریر درآمده است را فاطمه نعمت اللهی و مهدیه ساسانی نژاد ترجمه کرده اند. هدف کتاب بررسی نظریه خود درمانی است که یکی از بهترین نظریه ها در توضیح شروع، استمرار و درمان سوء مصرف مواد دانسته شده است. بنا بر نظریه خود درمانی، زمانی که افراد معتاد به مواد

اعتیاد آور روی می آورند بیشتر از هر کار قصد خود درمانی پریشانی هایشان را دارند این نگاه نظریه خود درمانی به سوء مصرف مواد را نویسندگان کتاب در درک مفهومی و کاربردی افراد معتاد و نقشی که اعتیاد در زندگی آن ها ایفا می کند مفید می دانند. از دید آن ها نظریه خود درمانی ما را به درکی بهتر از جنبه های زیست شناختی اعتیاد که خود

درمانی اعتیاد، اعتیاد اختلال است یا بیماری، خود درمانی مشکلی در خود تنظیمی، تحقیقاتی در زمینه فرضیه خود درمانی، مروری مختصر بر زمینه و الگو های اعتیاد، رنج بردن و خود درمانی، خود درمانی، خود درمانی، اختلال های روان پزشکی و درد هیجانی، آسیب و فرضیه خود درمانی، اعتیاد و تداوم رنج، نیکوتین، ماری جوانا و فرضیه خود درمانی، اعتیادهای رفتاری: آیا فرضیه خود درمانی کاربرد دارد، مبانی عصبی و زیست شناختی اعتیاد و فرضیه خوددرمانی، چگونه فرضیه خوددرمانی می تواند درمان و بهبود را سبب شود.

پژوهش، اساسی‌ترین محور تصمیم‌گیری

انعطاف‌پذیری شناختی، سرعت روانی-حرکتی، سرعت پردازش اطلاعات، عملکرد اجرایی، بازسازی شناختی و تصمیم‌گیری... از جمله عملکردهایی هستند که متعاقب سوء مصرف متامفتامین دچار اختلال می‌گردند. میزان اختلال و نقص در این عملکردها با طول مدت و میزان مصرف متامفتامین ارتباط دارد. هرچه طول مدت مصرف و همچنین دوز مصرفی افزایش یابد شدت نقایص شناختی افزایش می‌یابد. همچنین، عملکردهای شناختی در کارکردهای روزمره و روابط بین فردی مصرف‌کنندگان و سبک زندگی آنها و نهایتاً عود مصرف نقش اساسی دارند.

جالب توجه اینکه، بسیاری از این اثرات در طی دوران ترک و بویژه در اوایل ترک (قبل از ۴ ماه) به همان شدت ادامه می‌یابند و حتی شدیدتر می‌شوند. عدم توجه درمانگران به این نقایص شناختی در طراحی پروتکل درمان می‌تواند به شکست درمانی بینجامد. لذا شناسایی و اندازه‌گیری این نقایص در طی دوره درمان و همچنین بکارگیری روش‌های توانبخشی شناختی ضروری است.

رواندرمانی) از دو گروه دیگر نتایج درمانی بهتری را نشان دادند. (P.۵/۰). لذا می‌توان بیان نمود که اضافه شدن داروی فلوکستین به متادون و رواندرمانی، اثربخشی بیشتری را بر بهبود تکانشگری (و نه رفتار لغزش) معتادان به کراک هرویین داشته است.

نقایص شناختی سوء مصرف متامفتامین موضوع

سخنرانی دکتر بهروز دولتشاهی در یکی از نشست‌های پژوهشی این دفتر بوده است که در آن به این مطلب پرداخته است که مصرف کوتاه مدت متامفتامین با دوزهای پایین و متوسط می‌تواند اثرات مثبتی مثل افزایش توجه، انرژی و کاهش اضطراب ایجاد کند، ولی برای مناطق مغزی از قبیل فرونتال و پره فرونتال و... نوروکسیک است و این امر در عملکردهای شناختی مغز از قبیل توجه، حافظه و کنترل ذهنی نقایصی ایجاد نماید.

در این چارچوب، چندین مطالعه نشان داده است که مصرف کننده‌های شیشه نقایص اشکاری در ازمونهای عصب-روانشناختی نشان می‌دهند. شاخص‌های توجه از قبیل (تمرکز، حفظ توجه و توجه انتخابی) حافظه،

کاربرد همزمان داروهای رسپریدون و فلوکستین همراه با گروه درمانی کنترل تکانه و متادون و تاثیر آنها بر تکانشگری و لغزش معتادان کراک عنوان پژوهشی است که توسط روح الله حدادی و همکارانش برای ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری گرفته است. هدف از انجام این پژوهش حاضر بررسی اثربخشی دارو درمانی و گروه درمانی بر تکانشگری و عود اعتیاد شماری از معتادان به کراک هرویین بود. در این پژوهش نیمه آزمایشی، ۳۹ نفر از معتادان به کراک هرویین که در یکی از مراکز ترک اعتیاد (تهران) دوره درمان نگهدارنده با داروی متادون را سپری می‌کردند، با اجرای مصاحبه اولیه و در نظر گرفتن معیارهای ورود (مانند مصرف این ماده حداقل به مدت ۶ ماه، مرد بودن، عودهای متعدد، مصرف داروی متادون، نداشتن اختلال‌های روانپزشکی جدی، کسب نمرات بالا در مقیاس تکانشگری بارت) از بین کلیه بیماران مرکز، انتخاب شدند. سپس این تعداد بطور تصادفی در سه گروه ۱۳ نفره، به ترتیب، دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل گمارده شدند. گروه اول از داروی متادون، روان درمانی و داروی رسپریدون، گروه دوم متادون، رواندرمانی و داروی فلوکستین و گروه سوم تنها از متادون و رواندرمانی کنترل تکانه بهره می‌بردند. همه شرکت‌کنندگان در پژوهش در مرحله پیش از مداخله و بلافاصله پس از آن، و مرحله پیگیری مقیاس تکانشگری بارت، را تکمیل و در حین اجرای مداخله و دو ماه پس از آن نیز آزمایش‌های هفتگی ادرار را به منظور بررسی لغزش انجام دادند. نتایج بر اثربخشی کلی هر دو روش مداخله ای در مرحله پس از آزمون اما نه پیگیری بر متغیر تکانشگری، دلالت دارد. در حالی که لغزش در میان بیماران هر سه گروه چه در مرحله اجرای مداخلات و چه پس از آن تغییر چندانی نداشته است. در سطح مقایسه گروه‌ها، گروه دوم (درمان با متادون، داروی فلوکستین و

مصرف شیشه، اکستازی و ... بر مغز انسان آسیب می‌رساند و باعث نقص در عملکرد توجه، حافظه، کنترل ذهن، روابط بین فردی و ... می‌شود.

مروری بر مهم‌ترین خبرهای حوزه پژوهش

طرح‌های ملی می‌شود.
 • از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا کنون حدود ۲۴۰ طرح پیشنهادی (پروپوزال) به دفتر تحقیقات و آموزش ستاد ارسال شده، که پس از بررسی ۶۰ مورد آن پذیرفته شده است.
 • از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا کنون بیش از ۱۲۰ پایان نامه تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکترا) برای حمایت مالی انتخاب شده است.

• طرح اعتباریابی و برآورد پایایی مقیاس ASSIST و مقایسه توزیع فراوانی مصرف مواد از نظر نوع ماده مصرفی و شدت مصرف در مراجعه‌کنندگان به کمپ‌ها و کلینیک‌های ترک اعتیاد و مقایسه تطبیقی این دو مرکز درمانی از نظر میزان بهبود و بازگشت مواد بهبود یافته انجام گرفته و آماده بهره‌برداری است.
 • باقی‌مانده بودجه پژوهشی سال جاری صرف

• بیش از ۱۰۰ قرارداد حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد و دکترا منعقد شده و از ۳۰ مورد نیز حمایت مالی صورت گرفته است.
 • نتایج طرح بررسی چگونگی بازنمایی مساله اعتیاد و معتادان در فیلم‌های سینمایی ایرانی تا دو ماه دیگر قابل بهره‌برداری توسط برنامه ریزان و سیاستگذاران سینمایی است.

آیا می‌دانید که؟

آیا می‌دانید که؟

۲۴ پژوهش طی دو سال (۹۳-۱۳۹۲)

توسط ستاد انجام شده است؟

• مطالعه تطبیقی نحوه اعطای عفو و تخفیف مجازات مجرمین مواد مخدر در سایر کشورها (آمریکا، کلمبیا، آلمان، هلند، چین، روسیه، سوریه، عربستان، ژاپن و پاکستان، انگلستان، فرانسه و ایتالیا)

• تهیه سیستم های دارورسانی آهسته رهش نالتروکسون جهت ترک اعتیاد

• بررسی تعیین و مقایسه

تغییرات ضخامت قشر

مخ در گروه معتادان

وابسته به هرویین

کریستالی (کراک) در

مقایسه گروه کنترل سالم

به وسیله آنالیز دیجیتالی

تصاویر MRI در ارتباط با عملکرد نوروسیکولوژیک

• بررسی شیوع پلی مورفسم های تک نو کلونیدی

ژن های رسپتورهای اپیوئیدی در مبتلایان زن و مرد

به وابستگی مواد اپیوئیدی در ایران

• مقایسه خودشناسی انسجامی و سبک های هویت با

تاب آوری در فرزندان ۳۰-۱۷ سال افراد سالم و

بهبود یافتگان اعتیاد - خراسان رضوی

• مطالعه ای اثربخشی بالینی مدل ماتریکس در درمان

سوء مصرف کنندگان مواد مخدر و روان گردان -

خراسان رضوی

• اثربخشی میزان کارایی مراکز درمانی اقامتی گروه

های همتا در پیشگیری از عود معتادین در شهر اهواز.

• بررسی سیر و پیامد سایکوز ناشی از مصرف شیشه

در مقایسه با اختلالات سایکوتیک اولیه (خلقی و غیر

خلقی) در بین مراجعه کنندگان به بیمارستان های

روزبه و ایران در یک پیگیری یک ساله

• اعتبار یابی و برآورد پایایی مقیاس ASSIST و

مقایسه توزیع فراوانی مصرف مواد از نظر نوع ماده

مصرفی و شدت مصرف در مراجعه کنندگان به

کمپها و کلینیک های ترک اعتیاد و مقایسه تطبیقی

هر سیگار به طور متوسط دارای ۸ تا ۹ میلی گرم

نیکوتین است و ۶۰ میلی گرم نیکوتین باعث

مرگ یک فرد بالغ می شود

این دو مرکز درمانی از نظر میزان بهبود و بازگشت

موارد بهبود یافته

• تدوین سند جامع حمایت های اجتماعی و درمان

اعتیاد کشور

• انجام مطالعه مربوط به طرح بررسی هنجارهای

تسهیل کننده گرایش به مصرف مواد مخدر و عوامل

موثر بر آن در بین خرده فرهنگ های قومی در

شهرکرد

• شیوع شناسی مصرف مواد در میان دانشجویان

دانشگاه های تابع وزارت

بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی و بررسی عوامل

خطر و حفاظت کننده

• شیوع شناسی مصرف

مواد در میان دانشجویان

دانشگاه های تابع وزارت

علوم تحقیقات و فناوری

و بررسی عوامل خطر و حفاظت کننده

• طرح بررسی مشخصات دموگرافیک معتادان

خیابانی شهر مشهد در سال ۱۳۹۲

• بررسی مقایسه ای کیفیت خواب و عوامل موثر بر

آن در معتادین کراک قبل و بعد از مداخله دو شیوه

درمان نگهدارنده با متادون و درمان ایمان مدار -

پرهیز مدار

• بررسی علل گرایش جوانان به مواد مخدر نوظهور

در استان کردستان

• بررسی عوامل موثر بر گرایش زنان استان

کردستان به اعتیاد به مواد مخدر و روان گردان ها

• بررسی سبک زندگی افراد معتاد مراجعه کننده به

مراکز ترک اعتیاد شهر سنندج در سال ۱۳۹۲

• بررسی وضعیت روانی معتادان به شیشه مرد

مراجعه کننده به مرکز درمانی شهر سنندج در سال

۱۳۹۲

• برآورد شیوع مصرف مواد مخدر و محرک و

داروهای روانگردان در بین کارکنان مراکز صنعتی

کشور

• خلاصه سازی پژوهش ها و پایان نامه های مقاطع

دکتری و کارشناسی ارشد

• تدوین سند جامع تحقیقات مواد مخدر و روان گردان

• تعیین میزان شیوع اعتیاد در محیط های صنعتی

اصفهان

• بررسی میزان شیوع و وضعیت اعتیاد در جانبازان،

آزادگان و خانواده شاهد

آیا می‌دانید که؟

در حال حاضر ۱/۱ میلیارد سیگاری در جهان وجود

دارد و پیش بینی می شود که تا ۱۲ سال آینده این رقم

به عدد ۱/۶ میلیارد نفر برسد. تنها در کشور چین ۳۰۰

میلیون سیگاری وجود دارند که سالانه ۱/۷ تریلیون نخ

سیگار دود میکنند! سیگار مصرفی در طول یک سال

در جهان معادل ۲۵۰۰ بوئینگ ۷۴۷ وزن داشته و هر

سیگار نیز به طور متوسط دارای ۸ تا ۹ میلی گرم نیکوتین

است و این در حالی است که ۶۰ میلی گرم نیکوتین

یک فرد بالغ را از بین می برد. همچنین، در یک مطالعه

گزارش شده که ۹۰ درصد پسرانی که مرتکب جرم

شده و به کلاتری ها برده می شوند سیگاری هستند!

جالب اینکه: دیدگاه پزشکان تاثیر بسیار قوی در شیوع

یا عدم شیوع مصرف یک ماده دارد و اشاره ولو بسیار

خفیف به اثرات مثبت یک ماده می تواند به میزان سوء

استفاده از آن ماده بسیار تاثیر گذار باشد و همچنین

سرطان زا بودن ماده ای یا اینکه عوارض مرگبار دارد

آنچنان که تصور می شد مانع مصرف آن ماده نشد.

(بخشی از سخنرانی دکتر مکری در نشست پژوهشی شقایق)

بررسی سوء مصرف داروهای تجویزی در ایران و جهان

جهانی شدن سوء مصرف مواد تبدیل به یک مساله همه گیر جهانی و تهدید ملی برای جوانان در تمامی کشورها شده است. جدیدترین پدیده خارق العاده، سوء مصرف داروهای تجویزی می باشد. این پدیده در آلمان آغاز و سپس در سرتاسر اروپا، انگلستان و ایالات متحده ی آمریکا یخش شد. نوجوانان و جوانان جامعه ی کنونی مانند سال های قبل، از مواد غیر قانونی (مانند متامفتامین ها، اکستازی، هرویین و کوکائین) استفاده نمی کنند. آنها از مسکن ها و دیگر داروهای سوء مصرف شونده با استفاده از شیوه ها و وسایل متنوع در مقادیر معین، برای رسیدن به اوج لذت استفاده می نمایند. به این نوجوانان لقب نسل آر ایکس (نسل استفاده کننده از نسخه های دارویی) داده اند. نوجوانان اغلب در حال زیر و رو کردن جعبه کمک های اولیه والدین (یا پدر بزرگ و مادر بزرگ شان) دیده شده اند. برای اولین بار، مطالعات ملی در آمریکا نشان می دهد که به احتمال قوی نوجوانان

مواد، تقریباً از هر ۵ نوجوان یک نفر (۵/۴ میلیون) اعتراف می کند داروهای را که توسط پزشک برای آنها تجویز نشده را مصرف کرده اند. سوء مصرف دارویی چنان عادی شده که حتی در بین نوجوانان سنین پایین تر نیز سرایت کرده است. طبق گزارش بررسی ملی مصرف مواد و سلامتی آمریکا، داروهای تجویزی هم اکنون مهم ترین مواد غیر قانونی مصرفی در بین نوجوانان ۱۲ تا ۱۶ ساله است. مهم تر اینکه، بازداشت بچه ها یا حتی محکومیت آنها، بدترین چیزی نیست که والدین باید از این همه گیری بترسند. داروهای تجویزی نباید به داخل کشور قاچاق شوند یا نباید در آزمایشگاه های موقتی تهیه شوند. با این وجود، این داروها به اندازه مواد غیر قانونی خطرناک و اعتیاد آور هستند.

امروزی داروی مسکن را بیش از دیگر مواد غیر قانونی مورد سوء مصرف قرار داده اند. بیشتر نوجوانان تمایل دارند تا نسبت به مشکلاتی که دیگر هموعان شان دارند احساس شکست ناپذیری و آسیب ناپذیری داشته باشند. بعضی از نوجوانان این مواد را پس از تجربه، دیگر مصرف نمی کنند، در حالیکه دیگران ممکن است هر از چند گاهی بدون احساس هیچ مشکل خاصی به مصرف خود ادامه دهند؛ اما کسانی که به این مواد وابسته می شوند؛ در واقع، کسانی هستند که به مداخله سریع نیاز دارند و نیاز به یادگیری دارند تا تصمیم بهتری را اتخاذ کنند. سوء مصرف داروهای تجویزی در حال افزایش می باشد؛ چون اساساً به آسانی در دسترس قرار دارند، توضیح دادن در مورد مصرف شان آسان می باشد و خلاصی از آثار آنها برای جوانان امروزی راحت می باشد. متأسفانه، نوجوانان نمی دانند که چقدر مصرف داروی تجویز شده برایشان می تواند خطرناک باشد. طبق گزارش مشارکت برای آمریکای بدون

کتابخانه تخصصی ستاد مبارزه با مواد مخدر

کتاب لاتین، ۱۰۳۸ پایان نامه، ۶۵۰ گزارش، ۷۰۶ طرح، ۳۵۰ حلقه سی دی، ۵۰ نقشه، ۶ مجله تخصصی خارجی و ده ها مجله فارسی را در خود جای داده است. در زیر فهرست مجلات تخصصی معتبر در حوزه اعتیاد و مصرف مواد معرفی می شوند:

- 1-Addiction. **Wiley**. IF:4.7
- 2-Drug and Alcohol dependence. **Elsevier**. IF:3.4
- 3-Addiction Behaviors. **Elsevier**. IF:2.76
- 4- American journal of addiction. **Taylor Francis**. IF:1.74
- 5- The American journal of Drug and Alcohol. **Taylor Francis**. IF:1.7
- 6- Substance Abuse. **Taylor Francis**. IF:2.09
- 7- Psychology of Addiction Behaviors. **Pubmed**. IF:2.74
- 8- Journal of substance Abuse treatment. **Elsevier**. IF:1.99

کتابخانه به اطلاعات مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند. در این چارچوب کارشناس این واحد با آموزش استفاده از نرم افزار کتابخانه به مراجعان، حتی کسانی را که استفاده از اینترنت و کامپیوتر را به حد کافی نمی

داند راهنمایی می کند.

نرم افزار مورد استفاده کتابخانه پارس آدرخش است، رده بندی مورد استفاده در کتابخانه، رده بندی کتابخانه کنگره آمریکا و کتابخانه از سیستم قفسه بسته پیروی می کند.

عمده مراجعان به کتابخانه را دانشجویان کارشناسی ارشد و محققان خارج از ستاد تشکیل می دهند. کتابخانه با روان سازی خدمات و بدون اعمال مقررات دست و پا گیر به تمام مراجعین با ارائه کارت ملی برای مدت ۱۰ روز کتاب امانت می دهد. پایان نامه ها، طرح ها و گزارش به امانت داده نمی شوند و تنها در محل کتابخانه قابل استفاده هستند.

کتاب کتابخانه عمدتاً در حوزه علوم انسانی است و مخزن بالغ بر ۴۴۱۶ عنوان کتاب فارسی، ۶۳۱ عنوان

کتابخانه تخصصی ستاد با هدف گردآوری مجموعه ای تخصصی از منابع مطالعاتی اعتیاد، مواد مخدر و علوم وابسته برای استفاده پژوهشگران و محققان شکل گرفته است. این کتابخانه در حال حاضر دارای مجموعه ای غنی از کتب فارسی، لاتین، پایان نامه های تخصصی، مجلات، گزارش ها و پژوهش های مختلف در زمینه پیشگیری، درمان، مقابله با عرضه مواد و کنترل آن و ... است.

از مهمترین خدمات کتابخانه تخصصی ستاد سیستم امانت کتاب و امکان جستجوی کتب و منابع موجود از طریق نرم افزار جامع کتابخانه است. بطور کلی می توان گفت دسترسی آسان به اطلاعات موجود در کتابخانه از طریق نرم افزار، پل ارتباطی مناسبی برای دستیابی محققان، اساتید و علاقمندان به اطلاعات فراهم آورده است.

کتابخانه تخصصی ستاد دارای امکاناتی از قبیل ارتباط مستقیم به اینترنت پر سرعت است. جستجوی مطالب از اینترنت از جمله خدماتی است که توسط کارشناس به جامعه تحت پوشش کتابخانه بشکل وسیع و گسترده ارائه می شود. از جمله خدمات مرجع

خوشبخت کسی است که به یکی از این دو چیز دسترسی دارد، یا کتاب های خوب یا دوستانی که اهل کتاب باشند.
"ویکتور هوگو"

الکترونیکی کتابخانه، می توان از نرم افزار نمایه نشریات نام برد که امکان بازایی مقالات نشریات ایران را بصورت تمام متن فراهم می کنند. در کتابخانه دستیابی به اطلاعات توسط مراجعان با راهنمایی کارشناس کتابخانه صورت می پذیرد. در این مرحله مراجعان می توانند با استفاده از شبکه نرم افزاری

جامعه وقتی فرزاندگی و سعادت می یابد که مطالعه، کار روزانه اش باشد.
"سقراط"

جوانان، مواد، پیشگیری و تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات

نگرش در جهت کاهش سوء مصرف مواد و افزایش تقاضا در زمینه توقف مصرف مواد موثرتر است. در نتیجه گسترش و انتشار مطالب در جهت پیشگیری به روش تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات یکی از مهم ترین روش های پیشگیری است.

در برنامه های پیشگیرانه نسبت به مردان در هر دو گروه پایین می باشد اما با این وجود مشارکت زنان در بخش سنتی نسبت به فرم تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات چشمگیر است. علاوه بر این نتایج این مطالعه نشان داد که روش تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات در ترویج اطلاعات، فعالیت ها و نیز ایجاد

محققین دانشگاه موریسای اسپانیا مقاله ای تحت عنوان "جوانان، مواد، پیشگیری و تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات" در مجله پرسودیا (مجله علوم رفتاری و اجتماعی) در سال ۲۰۱۴ به چاپ رساندند. آنان برنامه های جلوگیری از سوء مصرف مواد را به دو فرم سنتی نشریه، پوستر، مراکز تماس و تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات از طریق فضای مجازی، ویدیو گیم، فلش ویدیو و ... در اختیار دانشجویان قرار می دادند. نتایج این بررسی حاکی از این بود که میزان مشارکت زنان

اعتیاد پژوهی؛ تنها مجله علمی و پژوهشی اعتیاد در ایران

به منظور پاسخگویی علمی به چالش های سوء مصرف مواد در کشور دفتر تحقیقات و آموزش ستاد همراه با دیگر فعالیت های پژوهشی خود از سال ۱۳۸۱ شروع به چاپ فصلنامه علمی و تخصصی اعتیادپژوهی سوء مصرف مواد نموده و سعی نمود تا با بهره گیری از تمام متفکران این حوزه مسئولان کشور را هرچه بیشتر و بیشتر معطوف به فعالیت های پژوهشی در این رابطه نماید. با توجه به پیچیدگی مساله اعتیاد، فصلنامه اعتیادپژوهی ماهیتی میان رشته ای داشته و تلاش می کند تا در تمام جنبه های مربوط به اعتیاد از جمله پیشگیری، درمان، پزشکی، مقابله، خانواده، روانشناسی و سایر حوزه های دیگر نظرات اندیشمندان و متفکران را منعکس کند. این فصلنامه در اوایل سال ۱۳۹۱ موفق به دریافت درجه علمی و پژوهشی از وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری شد و تاکنون موفق به انتشار ۳۲ شماره شده است. فصلنامه اعتیادپژوهی از تمامی پژوهشگران، استادان و صاحب نظران برای ارائه مقاله های تحقیقی در زمینه اعتیاد و مواد مخدر دعوت به عمل می آورد.

شایان ذکر است چهارمین شماره فصلنامه سلامت اجتماعی و اعتیاد نیز با رتبه علمی-ترویجی منتشر شده و

از نویسندگان برای نوشتن مقالات علمی، ترویجی، تحلیلی، توصیفی و انتقادی دعوت به همکاری می کند.

فهرست مقالات فصلنامه بهار ۱۳۹۳ شماره ۳۳

- تفاوت های نمایه حافظه فعال، حافظه فعال شنیداری و حافظه فعال فضایی در سوءمصرف کنندگان موادمخدر، مواد محرک، تحت درمان متادون و افراد بهنجار
- سهم ابعاد فرسودگی تحصیلی، تاب آوری و استرس ادراک شده در پیش بینی گرایش به اعتیاد دانش آموزان

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده
۱	تفاوت های نمایه حافظه فعال، حافظه فعال شنیداری و حافظه فعال فضایی در سوءمصرف کنندگان موادمخدر، مواد محرک، تحت درمان متادون و افراد بهنجار	...
۲	سهم ابعاد فرسودگی تحصیلی، تاب آوری و استرس ادراک شده در پیش بینی گرایش به اعتیاد دانش آموزان	...
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲

- بررسی نقش واسطه ای رضایت از زندگی در رابطه بین راهبردهای مقابله با استرس و نگرش به اعتیاد
- نقش پیش بینی کنندگی دشواری های تنظیم هیجانی و خودکنترلی با استعداد به اعتیاد در افراد وابسته به مواد
- عوامل خطر اقدام به خودکشی در سوءمصرف کنندگان مواد مخدر
- گرایش به سوءمصرف مواد مخدر: بررسی مولفه های پیش بین سبک های فرزندپروری، استرس و تیپ شخصیتی D
- اندازه گیری و تعیین مقدار مرفین در ادرار انسان با سنین مختلف و ماده مخدر استعمال شده متفاوت، به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا
- رابطه بین سبک دل بستگی و نگرش به مواد: نقش تعدیل کننده ویژگی های شخصیت
- بررسی کاربرد تئوری انتخاب بر کیفیت زندگی و انعطاف پذیری کنشی در افراد مصرف کننده مواد
- مدل ساختاری مصرف مواد در دانشجویان: نقش معنویت، الگوگیری اجتماعی و نگرش به مواد

آموزش (کن اس) سی پی شگری از اعتیاد

اهم اقدامات اداره آموزش در زمینه آموزش های تخصصی در سال ۱۳۹۳

- برگزاری دو جلسه کمیته راهبری آموزش در دبیرخانه ستاد.
- اعزام ۱۳۹۱ نفر از پرسنل دبیرخانه ستاد و نیز شوراهای مبارزه با مواد مخدر استانها به ۶۰ دوره آموزش عمومی و تخصصی.
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان حقوقی دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۴۲ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان امور عمومی دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۵۱ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان مشارکت های مردمی و سازمان های مردم نهاد دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۳۲ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان فرهنگی و پیشگیری دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۴۲ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان اموال و دارایی های دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۶۱ نفر).

- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان درمان و حمایت های اجتماعی ستاد و استانها (با حضور ۴۲ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی کارشناسان مقابله با عرضه ستاد و استانها (با حضور ۵۳ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تخصصی دبیران شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور (با حضور ۳۰ نفر).
- برگزاری دوره آموزش تربیت مربی ویژه کارشناسان دبیر خانه ستاد (با حضور ۳۰ نفر).
- برگزاری و اجرای ۶ دوره آموزش عمومی توجیهی بدو خدمت غیر حضوری برای پرسنل جدیدالاستخدام دبیرخانه ستاد و شوراهای مبارزه با مواد مخدر سراسر کشور.
- برگزاری دوره آموزش اقتصاد مقاومتی برای ۵۰ نفر از مدیران دبیرخانه ستاد و دبیران شوراهای سراسر کشور.
- برگزاری همایش نیم روزه اجتماعی کردن امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها در ۲۲ استان کشور (شامل یزد، مازندران، کرمان، کهگیلویه و بویر احمد، زنجان، قم، فارس، خراسان جنوبی، آذربایجان شرقی، اصفهان، گلستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی، البرز، سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی، سمنان، اردبیل، کردستان، همدان، چهار محال و بختیاری و همچنین ۵ دانشگاه شهر تهران (شامل: آزاد اسلامی، شهید بهشتی، علوم اقتصادی، شریعتی، هنر و خواجه نصیر طوسی) با همکاری دانشگاه های استان ها با حضور بیش از ۷۳۹۰ نفر از اساتید - دانشجویان - سازمانهای مردم نهاد و ...
- حمایت موضوع مبارزه با مواد مخدر و روان

مهمترین اقدامات علمی و اجرایی حوزه اعتیاد

• با عنایت به بند ۱۰ سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر، ابلاغی از سوی رهبر معظم انقلاب مبنی بر توسعه مطالعات و پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در امر مبارزه با مواد مخدر و با توجه به بند ۹ مصوبه جلسه مورخ ۱۳۸۶/۵/۱۵ ابلاغی طی نامه شماره ۱۲۹۳۱/۸۱/۲۱۰ مورخ ۱۳۸۶/۵/۲۸ مبنی بر تهیه راهبرد حوزه مطالعات و پژوهش‌ها در یک افق پنج ساله و توجهاً به مفاد سامانه ملی اطلاعات مبارزه با مواد مخدر (بخش پژوهش‌ها و تحقیقات) و نیز مصوبه جلسه ۱۲۵ ستاد و همچنین بند ۳ جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۹ این دفتر (موضوع نامه شماره ۱۱۸۶۸۱۳/۱۵ مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۴) ضرورت برنامه ریزی همه جانبه در این عرصه، نیازمند تدوین سند جامع تحقیقات، پژوهش و آموزش در عرصه مواد مخدر و روانگردان‌ها است که این طرح به سفارش دفتر تحقیقات و آموزش انجام شد.

• در سال ۱۳۹۳ با هدف نمایه کردن فصلنامه اعتیادپژوهی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی ۴ شماره ۲۹ تا ۳۲ به زبان انگلیسی ترجمه و نسبت به نمایه سازی در پایگاه اطلاع رسانی دواآج اقدام شد. این اقدام مقدمه نمایه کردن فصلنامه در پایگاه اسکوپوس و حتی آی‌اس‌آی است.

• نشست علمی-پژوهشی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۴ که با اطلاع رسانی از طریق سامانه پیام کوتاه (SMS) برای حدود ۲۳۰۰ نفر از پژوهشگران، مدیران، مددیاران کمپ‌ها و مراکز درمانی،

دانشجویان و افراد علاقه مند به حوزه اعتیاد صورت پذیرفت، از ساعت ۹/۵ صبح با سخنرانی جناب آقای دکتر حامد اختیاری عضو هیات علمی و مدیر برنامه علوم اعصاب کاربردی پژوهشکده علوم شناختی و رییس آزمایشگاه عصبی-شناختی مرکز ملی مطالعات اعتیاد تحت عنوان «**بازتوانی مغزی در درمان اعتیاد**» در مجموعه فرهنگی شقایق برگزار و در بخش پایانی همایش، پاسخ‌های لازم به سؤالات مطرح شده ارائه شد. دکتر اختیاری در سخنرانی خود، بازتوانی شناختی در طب اعتیاد را موج جدیدی از روش‌های درمانی در دو دهه اخیر حوزه اعتیاد معرفی کردند.

در سال ۱۳۹۳ تمام فصلنامه‌های

اعتیاد پژوهی به زبان انگلیسی ترجمه شد.

طرح ملی شیوع شناسی مصرف مواد در میان شهروندان ایرانی

مواد را کسب لذت، کنجکاوی، تفریح و رفع مشکلات روحی و محل مصرف را بیشتر در منزل دوستان و خودشان (جمعاً حدود ۶۰٪) و اغلب به پیشنهاد دوستان (تقریباً در ۴۰٪ موارد) بیان کرده‌اند. میانگین سن شروع مصرف مواد در گروه نمونه حدود ۲۱ سال بوده و تحصیلات حدود ۳۷ درصد افراد مورد مطالعه بالاتر از دیپلم بوده است و اغلب آنها (حدود ۶۳٪) نیز متاهل بوده‌اند. شایان ذکر است تاکنون ۶ شیوع شناسی دیگر نیز در زمینه‌های مختلف انجام گرفته است.

این تحقیق که روی نمونه‌ای ۱۵ هزار نفری از جمعیت عمومی کشور انجام گرفته است نشان می‌دهد که ۳۲۵ میلیون و ۳۲۵ هزار نفر مصرف کننده در کشور وجود دارد و بیش از ۹۰ درصد آنها مرد و اغلب شاغل بوده‌اند. در این میان بیشترین ماده مصرفی شان مواد افیونی (حدود ۵۵٪ تریاک-شیره و سوخته، حدود ۱۰٪ هرویین و حدود ۱۶٪ کراک هرویین) بوده است. همچنین شیشه با ۲۶ درصد و الکل با ۲۳ درصد در رتبه‌های دوم و سوم مصرف قرار گرفتند. مصرف کنندگان به ترتیب دلیل شروع مصرف

در سال ۱۳۹۰ تحقیقی توسط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی در جمعیت تقریبی ۵۰ میلیون ایرانی در سنین ۱۵ تا ۶۵ سال به صورت نمونه گیری خوشه‌ای خانه به خانه انجام گرفت که نتایج آن حکایت از شیوع ۲/۶۵ درصد مصرف مواد در کشور دارد.

دلایل اصلی مصرف مواد کسب لذت، کنجکاوی،

تفریح و رفع مشکلات روحی بوده است

مروری بر روند اعتبارات تخصیصی دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر از منظر اعداد و ارقام

سال ۱۳۹۳ نیز به دلیل اهمیت موضوع بودجه به ۳/۵۰۰ میلیون ریال افزایش یافت که با پیشبرد اهداف از پیش تعیین شده پژوهشی بیش از نیمی از آن هزینه شد. خوشبختانه این بودجه در سال ۹۴، ۴ میلیارد شد.

در جدول زیر ملاحظه می‌شود، این رقم در سال ۱۳۹۲ با توجه به مساله تحریم و اقتصاد مقاومتی برای بودجه تحقیقات حفظ شد که در این سال بیش از نیمی از آن بودجه صرف طرح‌های تحقیقاتی شد. در

حسب موافقت دبیر کل قبلی ستاد، مصطفی محمد نجار، مبلغ ۶/۵۰۰ میلیون ریال برای اجرای تفاهم نامه دفتر تحقیقات و آموزش برای سال ۱۳۹۱ ابلاغ شده بود. همان‌طور که

سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
اعتبار مصوب	۷/۵۰۰	۲۰/۰۰۰	۳۳/۰۰۰	۲۲/۰۰۰	۲۰/۰۰۰	۲۵/۰۰۰	۲۵/۰۰۰	۳۵/۰۰۰
اعتبار تخصیصی	۵/۲۰۰	۷/۵۵۹	۱/۰۰۰	۶/۲۴۳	۶/۸۰۰	۶/۵۰۰	۱۵/۰۰۰	۲۴/۵۰۰

اخبار علمی

براساس مطلبی که در ۱۴ جولای سال ۲۰۱۵ در مجله **Addiction** انتشار یافته است، اخیراً ورژن جدیدی از کوکائین تحت عنوان **Little Fly Wing** در کشور آرژانتین به بازار عرضه شده است که به اندازه (**Pace**) شکل خالص کوکائین (نگران کننده میباشد. این ماده به صورت کریستال تولید شده و بصورت استنشاقی و یا تزریق مورد مصرف قرار میگیرد. این ماده مخدر شامل ۸۰٪ کوکائین هیدروکلراید و ۲۰٪ فناسیتین (**Phenacetin**) است. چنانچه می دانیم کوکائین دارای عوارض مخرب کوتاه مدت و بلند مدت روی سیستم قلبی عروقی (نارسایی های قلبی و سیستم عصبی) (سکته) می باشد. از طرف دیگر کوکائین از نظر روانشناسی نیز فرد را تحت تاثیر قرار می دهد که از مهمترین این عوارض میتوان به اعتیاد اشاره کرد. از آنجاییکه ۸۰٪ این ماده (**Little Fly Wing**) از کوکائین هیدروکلراید تشکیل شده است بنابراین سلول های عصبی در پاسخ به آن نسبت به کراک کوکائین دوپامین بیشتری آزاد نموده در نتیجه عوارض مخرب بسیاری بر اعمال اجرائی، احساسی و حافظه اعمال مینماید. فناسیتین موجب همولیز میشود. این ماده به عنوان داروی بیحسی کاربرد داشته اما به علت بالا بردن احتمال ابتلاء به سرطان (نظیر سرطان دستگاه ادراری،)، بیماریهای قلبی عروقی، نارساییهای کلیه و اختلالات خونی نظیر **methemoglobinemia** و... حتی مرگ، سازمان دارو و غذای ایالات متحده امریکا (FDA)، انگلستان، سودان و ژاپن این دارو را از بازار فروش خودکنار گذاشتهاند، اما هنوز در فناسیتین در آرژانتین کاربرد دارد. از آنجاییکه این ماده دارای مقدار بالای کوکائین خالص و نیز فناسیتین می باشد احتمال می رود عوارض و مرگ و میر ناشی از این ماده برابر با کراک کوکائین و پاکو باشد. بنابراین انتظار می رود مراکز تحقیقاتی مطالعه بر روی این ماده مخدر نوظهور و عوارض ناشی از آن را شروع نمایند.

دفتر تحقیقات و آموزش ستاد
مبارزه با مواد

تهیه و تنظیم: مجید قربانی

همکاران این شماره: آقایان دکتر عبدیان، مینویی، مسن پور، دشتی، نوری

نشانی: تهران، بزرگراه مدرس، خیابان شهید وحید دستگردی، خیابان نفت شمالی،

نیش کوچه دوازدهم، پلاک ۳۲

تلفن: ۲۲۹۰۱۳۳۲

نمابر: ۲۲۹۰۱۳۳۱

مرگ یک نوجوان با کافئین

در تاریخ ۲۳ جولای ۲۰۱۴ در بخش **Emerging Trends** سایت **NIDA** مطلبی در رابطه با پودر کافئین خالص آورده شده است. این گزارش از مرگ یک نوجوان دبیرستانی در اثر مصرف پودر کافئین خالص خبر میدهد. دسترسی به پودر کافئین خالص بسیار ساده بوده و بسیاری از افراد برای کاهش وزن و نیز برانگیخته شدن از آن استفاده می نمایند لازم به ذکر است که مقدار کافئین موجود در یک قاشق چایخوری، معادل کافئین موجود در ۲۵ فنجان قهوه میباشد که این مقدار، مرگ اور است. علاوه بر مرگ ناشی از مصرف پودر خالص کافئین، این ماده موجب افزایش و یا نامنظم شدن ضربان قلب، استفراغ، اسهال، حملات ناگهانی و ... می گردد.

صرف نظر از اینکه قهوه در دوز مناسب خطری را متوجه سلامتی انسان نمی نماید و یک نوشیدنی رایج است، اما تعیین دوز مناسب پودر کافئین خالص به کمک روش های متداول آشپزخانه ای مقدور نیست از این رو، افراد باید از خطرات مصرف پودر خالص کافئین مطلع گردند.

جزئیات تولید، مصرف و تجارت مواد مخدر در موصل و دیالی توسط داعش

تهیه ۲۰۰ هزار قرص کیتاگون فقط چند هزار دلار هزینه در بردارد، در حالی که درآمد حاصل از فروش این تعداد ۱.۲ میلیون دلار است، حالا تصور کنید درآمد داعش در سال ۲۰۱۴ از قاچاق و فروش ۵۰ میلیون عدد از این نوع قرص چه میزان بوده است.

به گزارش خبرگزاری فارس، با وجودی که در مناطق تحت تصرف گروه تروریستی تکفیری «داعش» مصرف هرگونه دخانیات از جمله سیگار ممنوع است و افراد خاطی مجازات می شوند، اما خبرهای رسیده از شهر «موصل» عراق تأکید می کند، داعش برای خود نه تنها مصرف سیگار که کشیدن «حشیش»، به عنوان ماده ای مخدر را مجاز می داند.

درآمدهای ۱۶ برابری

روزنفلد می گوید: تحقیقاتی که انجام داده، نشان می دهد، در حالی که کشاورزان در هر دوره کاشت و برداشت محصول حدود هزار دلار از فروش حشیش و دیگر مواد مخدر کشت شده درآمد کسب می کنند، گروه های مسلح از جمله داعش و جبهه النصره از قاچاق و فروش این مواد ۱۶ برابر مبلغ فوق درآمد کسب می کنند.

تجارت کوکائین یکی از دیگر از مهمترین منابع درآمد داعش

از سوی دیگر، پایگاه اینترنتی انگلیسی «اینترنشنال بیزینس تایمز» در گزارشی پرده از تجارت کوکائین توسط داعش برمی دارد و از آن بعنوان یکی از مهمترین منابع درآمد این گروه یاد می کند.

برآوردهای تخمینی از درآمد داعش

رقم دقیق و موثقی از درآمد تجارت مواد مخدر توسط داعش وجود ندارد، اما «ویکتور ایوانف»، رئیس هیات روسی مبارزه با مواد مخدر اوایل مارس گذشته تصریح کرد: درآمد داعش از قاچاق هروئین افغانستان به سالیانه حدود یک میلیارد دلار می رسد.

درآمد مواد مخدر افغانستان ۱۱ برابر بودجه/ افزایش شدید کشت خشکاش

رئیس اداره فدرال مبارزه با مواد مخدر روسیه گفت: بودجه افغانستان در مجموع سالانه ۱۳ میلیارد دلار می باشد این در حالی است که میزان تولید مواد مخدر در این کشور به ۱۵۰ میلیارد دلار می رسد.

۶۵ درصد مواد مخدر ایران از پاکستان قاچاق می شود

رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران گفت: در حال حاضر ۶۵ درصد مواد مخدر قاچاق کشور از مرز پاکستان و ۳۵ درصد از این میزان از مرز افغانستان به کشور وارد می شود.